

Περιγραφή της κατάστασης

Η σύγχρονη αριστερά (αλλά και το πολιτικό σύστημα εν γένει) έχει υποτιμήσει την οικονομική, κοινωνική αλλά και πολιτική σημασία της πρωτογενούς παραγωγής και του αγροδιατροφικού συστήματος. Κοντά στα 600.000 νοικοκυριά, το 12% της απασχόλησης, βασική συνιστώσα του κλάδου Τροφίμων και Ποτών του δευτερογενούς τομέα, το 4% περίπου του ΑΕΠ και κοντά στο 50% των εισροών κοινοτικών πόρων (19.3 δις αυτή την προγραμματική περίοδο αποτελούν μερικά από τα ενδεικτικά δεδομένα.

Στην Ελλάδα, ο αγροτικός τομέας αντιμετωπίζει πολλαπλά διαρθρωτικά προβλήματα που συνδέονται με το μικρό και πολυτεμαχισμένο μέγεθος εκμετάλλευσης, το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των ελλήνων αγροτών, την δημογραφική τους γήρανση, την περιορισμένη εφαρμογή καινοτομιών, την χαμηλή σύνδεση έρευνας και παραγωγής, την περιορισμένη συλλογική μορφή οργάνωσης, που αναπόφευκτα οδηγούν στο υψηλό κόστος παραγωγής, στην χαμηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα και το χαμηλό γεωργικό εισόδημα.

Σήμερα ένα νέο αγροτικό ζήτημα αναδεικνύεται με αναφορά στην ίδια την βιωσιμότητα των μικρομεσαίων αγροτικών νοικοκυριών, που απειλούνται από τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης στην παραγωγή και το εισόδημα, τις στρεβλώσεις της ΚΑΠ και του Στρατηγικού Σχεδίου της χώρας, το υψηλό κόστος παραγωγής, τις χαμηλές τιμές παραγωγού αποτέλεσμα των εναρμονισμένων πρακτικών των μεταποιητικών επιχειρήσεων, τις διευρυνόμενες κοινωνικές ανισότητες και από το έλλειμα ενημέρωσης, καθοδήγησης και διοικητικής υποστήριξης.

Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές της κυβέρνησης της ΝΔ έχουν, επιπρόσθετα, συντελέσει στην κατάρρευση του κρατικού μηχανισμού και στην αποδυνάμωση έως και κατάργηση των δημοσίων πολιτικών για την στήριξη του αγροτικού τομέα με χαρακτηριστικό παράδειγμα τον υπό επιτήρηση ΟΠΕΚΕΠΕ που χαρακτηρίζεται από τις προβληματικές και καθυστερημένες πληρωμές των ενισχύσεων καθώς και από συσσωρευόμενα πρόστιμα και δημοσιονομικές διορθώσεις, αλλά και τις καθυστερήσεις στην απορρόφηση κονδυλίων από το ΠΑΑ.

Καθώς η κυβέρνηση πελαγοδρομεί, χωρίς στρατηγική, προτεραιότητες και προετοιμασία, αποσπασματική και πελατειακή στις ενέργειές της, ο αγροτικός

κόσμος οδηγείται στην «επικίνδυνη ζώνη βιωσιμότητας», στην αβεβαιότητα και στην ενισχυμένη ανασφάλεια.

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως εφαρμόζεται σήμερα, εξυπηρετεί κυρίως τα συμφέροντα των μεγάλων αγροτικών επιχειρήσεων, αφήνοντας στο περιθώριο τους μικρομεσαίους αγρότες, καθώς η συνεχής μείωση του προϋπολογισμού της ΚΑΠ πλήττει κυρίως τους μικρούς παραγωγούς, από τους οποίους στερεί ζωτικούς πόρους, ενώ οι απαιτήσεις για «πράσινες» πρακτικές επιβάλλονται χωρίς ουσιαστική στήριξη, σε ένα περιβάλλον όπου η ενεργειακή κρίση, η εκτίναξη του κόστους παραγωγής και ο πληθωρισμός ασκούν τεράστια πίεση στους αγρότες, .

Επιπλέον, η απελευθέρωση των αγορών και οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες οδηγούν σε εισαγωγές φθηνών προϊόντων, προερχόμενων από χώρες με χαμηλότερα εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα, θέτοντας σε κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα των ευρωπαϊών αγροτών και αυξάνοντας την επισφάλεια τους. Έτσι οι Ευρωπαίοι παραγωγοί πρέπει να προσαρμοστούν σε αυστηρότερες απαιτήσεις σχετικά με την ποιότητα, την υγεία των ζώων, και την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα έχουν να αντιμετωπίσουν τον διεθνή ανταγωνισμό. Η κλιματική αλλαγή έχει γίνει επίσης κεντρική πρόκληση. Ακραία καιρικά φαινόμενα, ξηρασίες και πλημμύρες επηρεάζουν την παραγωγικότητα και απαιτούν στήριξη των παραγωγών, νέες μεθόδους καλλιέργειας και αναδιάρθρωση καλλιεργειών, ενώ η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ασκεί πίεση για πιο βιώσιμες πρακτικές στον αγροδιατροφικό τομέα, οι οποίες απαιτούν τεχνολογικές επενδύσεις που οι μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις αδυνατούν να αντέξουν, χωρίς την απαραίτητη στήριξη από τον συνεχώς μειούμενο κοινοτικό προϋπολογισμό.

Το πρόβλημα της μειωμένης παραγωγής λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων (ξηρασία, υψηλές θερμοκρασίες, πλημμύρες) επιδεινώθηκε λόγω της αδράνειας της κυβέρνησης που δεν προχώρησε έγκαιρα σε έργα υποδομών και πρόληψης για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής (χαρακτηριστικό παράδειγμα η μεγάλη καθυστέρηση δημοπράτησης και εκτέλεσης των 31 , χρηματοδοτούμενων από το ΠΑΑ, ενταγμένων το 2019 εγγειοβελτιωτικών έργων). Αντίθετα η κυβέρνηση έδωσε προτεραιότητα στην προώθηση των έργων ΣΔΙΤ, για ευνόητους λόγους.

Οι ευρωπαϊκές κινητοποιήσεις των αγροτών και οι συζητήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποκάλυψαν μια σειρά προβλήματα της νέας ΚΑΠ και της Πράσινης Συμφωνίας που δεν μπορούμε πλέον να αγνοήσουμε. Προβλήματα που συνδέονται με την ελλιπή εκτίμηση των συνεπειών της εφαρμογής των πολιτικών αυτών στην παραγωγικότητα και το γεωργικό εισόδημα σε μία περίοδο παράλληλης εκτίναξης του κόστους παραγωγής, απομείωσης των πραγματικών πόρων της ΚΑΠ κατά 85 δις λόγω ενεργειακής κρίσης και πληθωρισμού και αυξανόμενων ανταγωνιστικών εισαγωγών.

Επιπρόσθετα στα παραπάνω, οι συνθήκες για τον αγροτικό κόσμο επιδεινώνονται από τις ανεπάρκειες της αγροτικής πολιτικής της κυβέρνησης που συνδέονται με:

- το έλλειμμα πολιτικής στόχευσης στον σχεδιασμό του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ και την απουσία στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη,
- την αδυναμία αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης
- τους προσχηματικούς και αναποτελεσματικούς ελέγχους της αγοράς,
- την απουσία αποτελεσματικών μέτρων ενάντια στην ακρίβεια και την αισχροκέρδεια,
- την διαχειριστική ανεπάρκεια και πελατειακή διαχείριση της καταβολής των αγροτικών ενισχύσεων
- την πολιτική της ιδιωτικοποίησης στην διαχείριση των φυσικών πόρων όπως το αρδευτικό νερό (δημιουργία Οργανισμού ΑΕ Διαχείρισης Υδάτων στην Θεσσαλία και αλλού και κατασκευή με ΣΔΙΤ διαφόρων αρδευτικών έργων).

Όλα τα παραπάνω οδηγούν τον αγροτικό κόσμο σε μία πρωτοφανή ανασφάλεια που, για πρώτη φορά στις τελευταίες δεκαετίες, απειλεί με μία μεγάλη έξοδο κυρίως τις μικρο-μεσαίες εκμεταλλεύσεις.

Η Νέα Αριστερά προτάσσει την ανάγκη ενός αναπτυξιακού κράτους που θα είναι σε θέση να χαράζει και να υλοποιεί μια εθνική στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη, η οποία θα βασίζεται στην προστασία του περιβάλλοντος, στην προώθηση του συνεργατισμού, στη βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και στην αειφορία, που θα διαθέτει ισχυρές δομές πρόληψης, αντιμετώπισης και αποκατάστασης των φυσικών καταστροφών και θα επενδύει σε υποδομές, που θα

ενσωματώνει την καινοτομία, την τεχνολογία και τη γνώση στις πολιτικές του, προωθώντας την αγροτική έρευνα και την διασύνδεση της με τους παραγωγούς.

Προτάσεις

Το ερώτημα είναι κρίσιμο. Πως θα απαντήσουμε στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, των περιβαλλοντικών απειλών και της επισιτιστικής ανασφάλειας που συσσωρεύονται; Με ποιο σχέδιο και ποια στήριξη θα διαχειριστούμε την ενεργειακή κρίση και την εκτίναξη του κόστους παραγωγής, πώς θα διασφαλίσουμε ένα βιώσιμο γεωργικό εισόδημα σε μία ανθεκτική ύπαιθρο;

Η Νέα Αριστερά υπογραμμίζει τον αναπόσπαστο σύνδεσμο των δράσεων για το κλίμα και το περιβάλλον με αυτές για την διασφάλιση ενός ανθεκτικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού τομέα που θα υπηρετούν μία στρατηγική επισιτιστικής αυτονομίας και ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αναθεώρηση της ΚΑΠ προϋποθέτει την αύξηση του προϋπολογισμού της, αναδιάταξη των προτεραιοτήτων, ευελιξία και μείωση της γραφειοκρατίας, επιπλέον εργαλεία πολιτικής για την αποτελεσματική εφαρμογή της και δίκαιη κατανομή των πόρων, για να μην ακυρωθεί η πράσινη μετάβαση και για να διασφαλιστεί η γεωργική παραγωγή, η βιωσιμότητα του γεωργικού εισοδήματος και η ανθεκτικότητα των αγροτικών περιοχών.

Η αναθεώρηση της ΚΑΠ συνεπάγεται και την αναθεώρηση του Στρατηγικού Σχεδίου της χώρας διαμορφώνοντας τις κατάλληλες στρατηγικές εθνικής προτεραιότητας πέραν αυτών της απλής προσαρμογής στις κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής. Η γεωργία και η αγροδιατροφή γενικότερα συνιστούν πλέον και ζήτημα εθνικής ασφάλειας και γι' αυτό απαιτείται μια νέα προσέγγιση που θα στοχεύει σε μία στρατηγική σχετικής επισιτιστικής αυτονομίας της χώρας.

Η στρατηγική αυτονομία προϋποθέτει έναν **ανασχεδιασμό της πολιτικής** που θα δώσει μεγαλύτερο βάρος στην **επισιτιστική μας ασφάλεια** (με όρους τόσο

ποσότητας όσο και ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων) ιεραρχώντας τις ανάγκες της χώρας και υιοθετώντας τα κατάλληλα εργαλεία πολιτικής, που θα συμβάλλουν στην αύξηση της προσφοράς/διαθεσιμότητας των προϊόντων αλλά και την ενίσχυση της πρόσβασης σε αυτά (με όρους αγοραστικής δύναμης), και αφετέρου στην μείωση της εξάρτησης από τις εισαγόμενες εισροές ενέργειας και εφοδίων.

Οι πολίτες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική διατροφή σε λογικές τιμές και η παραγωγή θα πρέπει να κινείται προς ένα βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο με **μικρότερη κατανάλωση των φυσικών πόρων και μείωση της σπατάλης και απώλειας τροφίμων.**

Σήμερα απαιτείται ένα **νέο παραγωγικό μοντέλο** και μια ριζοσπαστική αγροτική μεταρρύθμιση του πρωτογενούς τομέα που θα χαρακτηρίζεται από την επανατοπικοποίηση της παραγωγής, την ενίσχυση των προϊόντων ποιότητας, ταυτότητας, οργανικής γεωργίας, με βραχείες αλυσίδες αξίας, χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, λειτουργικές διακλαδικές συνδέσεις και προέκταση μέχρι την γαστρονομία και τον τουρισμό

Η αγροτική πολιτική θα πρέπει να είναι αναπόσπαστο κομμάτι του αναπτυξιακού σχεδίου της χώρας και έχει ως βασική προϋπόθεση την συνολική πολιτική για την ύπαιθρο που θα σταματήσει την «ερημοποίηση» της ελληνικής επαρχίας.

Η ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ στηρίζει τους ανθρώπους που παράγουν, διασφαλίζοντας εκείνες τις δημόσιες δομές που θα υπηρετούν το νέο παραγωγικό μοντέλο για τον πρωτογενή τομέα.

Τα παραπάνω μπορούν να επιτευχθούν με την αναδιάταξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων μας. Πρέπει να στοχεύσουμε προς:

- τη **γενναία δημογραφική ανανέωση** με όλα τα αναγκαία συνοδευτικά μέτρα (αλλαγές σε κληρονομικό δίκαιο, φορολογικά και επενδυτικά κίνητρα, χρηματοδοτικά εργαλεία κοκ), και ένα **σχέδιο πρόωρης συνταξιοδότησης**, ώστε οι νέοι να αξιοποιήσουν τη γνώση, την καινοτομία και την τεχνολογία σε όλη την αλυσίδα αξίας της αγροδιατροφής
- την **ενιαία διαχείριση της γνώσης και καινοτομίας**, κατάρτισης, έρευνας και παροχής γεωργικών συμβουλών

- την ενίσχυση και **διεύρυνση της πιστοποίησης** των αγροδιατροφικών προϊόντων
- την ενίσχυση των **συλλογικών μορφών οργάνωσης** (συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών και άλλες μορφές κοινωνικής οικονομίας) παρέχοντας τα αναγκαία φορολογικά, επενδυτικά, χρηματοδοτικά κίνητρα
- **την ενίσχυση της μεσογειακής διατροφής** και τη δημιουργία τοπικών παραγωγικών, διατροφικών συστημάτων με ισχυρές αγροσυνέργειες και διασυνδέσεις μεταξύ πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης, γαστρονομίας και τουρισμού
- την ενίσχυση της **γεωργίας ακριβείας**, με την ψηφιοποίηση και τις πράσινες καινοτομίες, που θα συμβάλουν καθοριστικά, αφενός στην πράσινη μετάβαση και αφετέρου στην αύξηση της παραγωγικότητας, με όρους οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας
- την **διαμόρφωση κλαδικών πολιτικών**
- την μείωση της **ανισοκατανομής ισχύος** εντός του αγροδιατροφικού συστήματος σε βάρος του αγρότη
- την ανάπτυξη **αγροτικών ενεργειακών κοινοτήτων** για την μείωση ενεργειακού κόστους
- την ανάπτυξη **μέτρων ενεργητικής προστασίας** από την κλιματική κρίση και νέα μέτρα πολιτικής που θα ενισχύουν με επιπλέον **εργαλεία διαχείρισης κινδύνου** τους παραγωγούς για την αντιμετώπιση των συνεπειών της
- την προώθηση μέτρων **εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης ύδατος υπό δημόσιο έλεγχο**
- την ανάπτυξη **δημόσιων χρηματοδοτικών εργαλείων** για την αντιμετώπιση της έλλειψης ρευστότητας
- την **δημιουργία κέντρων logistics** για την προώθηση των εξαγωγών

Αναγκαία κρίνεται η ανάπτυξη της υπαίθρου στη βάση ενός νέου οράματος που θα ενσωματώνει και την **προοπτική μιας νεωτερικής «αστικο-αγροτικής αντιστροφής»** και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της υπαίθρου.

Αναγκαίος και ο σχεδιασμός μιας νέας **διακυβέρνησης/governance της αγροτικής πολιτικής**, που θα στηρίζει έναν νέο τύπο επισιτιστικής ασφάλειας και θα συνδυάζει την επάρκεια με την ποιότητα των τροφίμων.

Στόχος αυτής της νέας στρατηγικής θα πρέπει να είναι η **δημιουργία ενός νέου τύπου παραγωγού**, που θα είναι νέος, εκπαιδευμένος, καινοτόμος, εξωστρεφής, ενταγμένος σε συλλογική οργάνωση, που θα σέβεται το περιβάλλον, θα παράγει πιστοποιημένα και ασφαλή προϊόντα, και, με την κατάλληλη επιστημονική, διοικητική και πολιτική υποστήριξη, θα μπορεί να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις της νέας εποχής.

Ταυτόχρονα όμως απαιτούνται όμως και μία δέσμη μέτρων που θα απαντήσουν **άμεσα στα επιτακτικά προβλήματα** που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας και τον έχουν οδηγήσει στην **επικίνδυνη ζώνη βιωσιμότητας**

ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ-ΑΣΥΔΟΣΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Το κόστος παραγωγής έχει αυξηθεί υπέρμετρα κατά το διάστημα 2019-2023. Οι μεγαλύτερες μεταβολές παρατηρήθηκαν στα λιπάσματα και τα βελτιωτικά εδάφους (με σωρευτική αύξηση 72,3%), στις κτηνιατρικές υπηρεσίες (+55,1%) και στις ζωοτροφές (+39,3%). Εξαιρετικά σημαντική είναι και η μεταβολή της ενέργειας και των λιπαντικών (κατά 29%).

Η κυβέρνηση, μέχρι σήμερα, έχει πάρει μόνο αποσπασματικά και ευκαιριακά μέτρα περιορισμένης βαρύτητας για την αντιμετώπιση της εκτίναξης του κόστους παραγωγής και την συρρίκνωση της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών, χωρίς καμία πρωτοβουλία για μια συνολικότερη αντιμετώπιση των 'αθέμιτων εμπορικών πρακτικών' στην αγορά, ενώ παρατηρείται συνειδητή απουσία ελέγχων στην λειτουργία της αγοράς (μεσάζοντες – σούπερ μάρκετ) που είχε ως αποτέλεσμα φαινόμενα αισχροκέρδειας και συμπίεσης αγροτικού εισοδήματος.

Η εναρμόνιση της νομοθεσίας της χώρας με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/633 για τις Αθέμιτες Εμπορικές Πρακτικές (Νόμος 4792/2021), σε αντίθεση προς τις νομοθετικές πρωτοβουλίες αρκετών άλλων χωρών όπως η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία κ.ο.κ, περιορίστηκε στις ελάχιστες απαιτήσεις της όπως η προστασία του παραγωγού από τις καθυστερημένες πληρωμές, οι ακυρώσεις παραγγελιών την τελευταία στιγμή για τα αλλοιώσιμα προϊόντα, οι μονομερείς ή αναδρομικές αλλαγές συμβάσεων ή άρνηση σύναψης γραπτών συμβάσεων.

Σήμερα, απαιτούνται επείγοντως:

- Τροποποίηση και αυστηροποίηση του Νόμου 4792/2021, ώστε να συμπεριλάβει, μεταξύ άλλων, και την υποχρέωση συνεκτίμησης του κόστους παραγωγής στη βάση ενδεικτικών συντελεστών παραγωγής όπως οι σπόροι, τα λιπάσματα, τα φυτοπροστατευτικά και η ενέργεια εισάγοντας το κόστος παραγωγής ως «ελάχιστο στοιχείο βάσης» στις συμβάσεις σε κάθε στάδιο της αλυσίδας αξίας, όπως έχουν πράξει άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη, με στόχο την διαφάνεια στις εμπορικές συμφωνίες και τις πιο δίκαιες τιμές για τον παραγωγό. Άλλες ευρωπαϊκές χώρες, που είχαν ήδη ενσωματώσει αυτή την παράμετρο στην εθνική τους νομοθεσία, επανέρχονται σήμερα με προτάσεις για αυστηρότερα μέτρα με αφορμή τις αυξημένες πιέσεις στο κόστος παραγωγής και τις τιμές παραγωγού (Βλέπε τον αναβαθμισμένο νόμο Egalim της Γαλλίας για την προστασία των αγροτών από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των μεσαζόντων και υπεραγορών).

Επιπρόσθετα :

- Μείωση του ΦΠΑ στα βασικά είδη διατροφής
- Στήριξη του θεσμού των Δημοπρατηρίων Αγροτικών Προϊόντων, που όπως δείχνει η ευρωπαϊκή εμπειρία συμβάλλει στη μείωση της ψαλίδας τιμών παραγωγού και καταναλωτή
- Μέτρα για την αύξηση του ποσοστού διακίνησης αγροτικών προϊόντων μέσω Συλλογικών Σχημάτων
- Ενεργοποίηση της Επιτροπής Καταπολέμησης Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών
- Εντατικοποίηση ελέγχων από τη Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς
- Κατάργηση ΦΠΑ αγροτικών εφοδίων
- Γενναία χρηματοδότηση και κίνητρα για ενίσχυση της εγχώριας σποροπαραγωγής και παραγωγής ζωοτροφών (Συνδεδεμένες και ΠΑΑ)
- Αφορολόγητο, επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών και μειωμένες εισφορές στον ΕΛΓΑ για την πρώτη 5ετία για νέους αγρότες
- Ούτε ένα ευρώ κόστος για τον αγρότη/κτηνοτρόφο για την δήλωση του ΟΣΔΕ
- Ένταξη μη χρησιμοποιούμενης ιδιωτικής γεωργικής γης στην παραγωγική διαδικασία μέσα από ένα πλέγμα φορολογικών κινήτρων και αντικινήτρων

- Τα υπερ-πλεονάσματα του Προϋπολογισμού μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανακούφιση των αγροτών (αύξηση του ποσού επιστροφής ΕΦΚ τουλάχιστον στα προ-μνημονιακά επίπεδα) και να συνδυαστούν με τον σχεδιασμό μέτρων πολιτικής και κινήτρων του ΠΑΑ για την βιωσιμότητα, την ψηφιοποίηση και την καινοτομία που θα μειώνουν την χρήση ενεργοβόρων μηχανημάτων και την κατανάλωση πετρελαιοειδών.
- Στήριξη για ιδιοπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με κίνητρα για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών καθώς και η ανάπτυξη αγροτικών ενεργειακών κοινοτήτων για την μείωση ενεργειακού κόστους.
- Προνομιακή ένταξη των ΤΟΕΒ σε προγράμματα ενεργειακών κοινοτήτων και χρηματοδότησης για εγκατάσταση ΑΠΕ

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Όσο αφορά την προστασία και την ασφάλιση της παραγωγής και του εισοδήματος των παραγωγών:

- Δημιουργία ενός δίκαιου, άμεσου και αντικειμενικού συστήματος δημόσιας ασφάλισης της αγροτικής παραγωγής
- Δημιουργία δράσεων του ΠΑΑ που θα προστατεύουν την αγροτική παραγωγή από τα καιρικά φαινόμενα
- Δράσεις για την προσαρμογή της ελληνικής γεωργίας στην κλιματική αλλαγή
- Ισχυρή μοριοδότηση για συμμετοχή στις δράσεις αυτές για τους νέους αγρότες και τις Ο.Π.
- Ένταξη και άλλων καλλιεργειών στα μέτρα προστασίας με βάση τις ανάγκες της χώρας και όχι οικονομίστικα κριτήρια
- Αλλαγή στην λογική και επικαιροποίηση του ασφαλιστικού κανονισμού της χώρας.
- Θεσμοθέτηση προαιρετικής και πρόσθετης ασφάλισης με επιδότηση ασφαλίστρου
- Αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης στον ΕΛΓΑ έως το 100% των ασφαλιστικών εισφορών, λόγω κλιματικής αλλαγής

- Γενναία πολιτική προσλήψεων ώστε να καταστεί ο ΕΛΓΑ ικανός να αντιμετωπίζει άμεσα τις ζημιές
- Άμεση εφαρμογή των δυνατοτήτων της τεχνολογίας για ψηφιοποίηση της εκτιμητικής διαδικασίας
- Στήριξη των κτηνοτρόφων με δυνατότητα συμμετοχής τους στο μέτρο της ενεργητικής προστασίας
- Δημιουργία ενός δίκαιου, άμεσου και αντικειμενικού συστήματος δημόσιας ασφάλισης της αγροτικής παραγωγής

ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

Η επιδείνωση του προβλήματος οφείλεται στις ιδεολογικές αγκυλώσεις της κυβέρνησης που την ώθησαν να καταργήσει ρυθμίσεις της προηγούμενης κυβέρνησης, όπως την απόδοση ΑΜΚΑ στους μετανάστες που ζουν στην Ελλάδα, καθώς και την κατάργηση του άρθρου 13α του ν.4251/2014 (Άρθρο 58 του Ν.4384/2016), το οποίο προσέφερε ένα πλαίσιο νόμιμης εργασίας και διαβίωσης για μετανάστες-εργάτες γης στον αγροτικό τομέα, ενώ η σχετική για το θέμα τροπολογία που προώθησε δεν επέλυσε το πρόβλημα, παρά τις διαβεβαιώσεις της.

Απτά αποτελέσματα από τις διμερείς συνεργασίες με Αίγυπτο και Μπαγκλαντές, δεν έχουμε ακόμα. Οι δε διμερείς συμφωνίες με άλλες χώρες (π.χ. Ινδία, Αρμενία, Μολδαβία) παραμένουν σε εκκρεμότητα. Επιπλέον, η έντονη γραφειοκρατία στις διαδικασίες πρόσληψης αλλοδαπών εργατών, καθώς και η υποστελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών, προκαλεί καθυστερήσεις, με το 85% των αιτήσεων να απορρίπτεται, σύμφωνα με καταγγελίες.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού που σε πολλές περιοχές και για πολλές καλλιέργειες είναι ο κατεξοχήν περιοριστικός παράγοντας της αγροτικής δραστηριότητας, απαιτούνται:

- Αναγκαία η νομοθετική παρέμβαση για την επίλυση του προβλήματος της εξεύρεσης εργατών γης με κατάργηση των ιδεοληπτικών νομοθετημάτων της ΝΔ και προγράμματα ΟΑΕΔ για επιδότηση εργατών γης σε αγροτικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (επιχορήγηση μισθού και εισφορών).

- Εκτός από τις διμερείς συμφωνίες απαιτείται η επιτάχυνση των διαδικασιών μετάκλησης και έκδοσης των σχετικών αδειών εργασίας και η αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας.
- Παράλληλα η χώρα πρέπει να αξιοποιήσει μέτρα του ΠΑΑ τόσο για την απασχόληση όσο και για την στέγαση και την κοινωνική ένταξη προσφύγων και μεταναστών, Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να γίνει προετοιμασία και για την πολιτική της κοινωνικής αιρεσιμότητας στα πλαίσια της νέας ΚΑΠ που αναμένεται να εφαρμοστεί από το 2025.

Καταπολέμηση ελληνοποιήσεων

- Δημιουργία Ενιαίας Αρχής Ελέγχου Τροφίμων
- Καθολική θεσμοθέτηση και ισχυροποίηση συστημάτων ιχνηλασιμότητας
- Ενοποίηση, απλοποίηση και αυστηροποίηση του νομικού πλαισίου έναντι των παραβατών
- Εφαρμογή ΑΡΤΕΜΙΣ 2 για καταπολέμηση ελληνοποιήσεων στο γάλα
- Έλεγχοι σε όλα τα στάδια εμπορίας αγροτικών προϊόντων.
- Έλεγχοι ασφάλειας τροφίμων στις εισόδους της χώρας
- Άμεση εφαρμογή της υποχρεωτικής αναγραφής προέλευσης κρέατος στην ταμειακή μηχανή
- Απαγόρευση ύπαρξης μηχανημάτων διήθησης και υπερδιήθησης σε μονάδες παραγωγής φέτας
- Στελέχωση υπηρεσιών

Αναζωογόνηση υπαίθρου

Η εγκατάλειψη της υπαίθρου αποτελεί πλέον ένα από τα πιο ανησυχητικά φαινόμενα για τη δημογραφική ισορροπία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας μας. Πλήθος χωριών έχουν εγκαταλειφθεί, υποδομές έχουν απαξιωθεί και η καθημερινή ζωή καθίσταται μη βιώσιμη για τους εναπομείναντες κατοίκους, ενώ η μέση ηλικία σε πολλές αγροτικές περιοχές υπερβαίνει τα 65 έτη με τη δημογραφική γήρανση και ερήμωση να είναι ιδιαίτερα οξυμένες σε μικρούς ορεινούς και απομακρυσμένους ΟΤΑ.

Απαιτείται:

- Μία ολοκληρωμένη, οριζόντια και πολυτομεακή εθνική πολιτική για την αναζωογόνηση της υπαίθρου, με αξιοποίηση των βέλτιστων ευρωπαϊκών πρακτικών και θεσμικών μοντέλων, όπως το Υπουργείο «Οικολογικής Μετάβασης και Δημογραφικών Προκλήσεων» της Ισπανίας, και σε ευθυγράμμιση με το Όραμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επανασύνδεση των πολιτών με τα τρόφιμα και τα εδάφη, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη στήριξη δυναμικών αγροτικών περιοχών
- **θεσμική διασύνδεση και συνέργεια των εμπλεκόμενων Υπουργείων και δημόσιων φορέων**, ώστε οι πολιτικές για την ύπαιθρο να μη λειτουργούν αποσπασματικά ή αλληλοσυγκρουόμενα, αλλά ως **ενιαίο στρατηγικό σχέδιο** με κριτήρια βιωσιμότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και περιφερειακής ισότητας
- παροχή **φορολογικών κινήτρων, επιδότησης ανακαίνισης κατοικιών, στήριξης της επιχειρηματικότητας και άτοκων δανείων** σε πολίτες που επιλέγουν να εγκατασταθούν μόνιμα σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές
- πρόγραμμα **πρόωρης συνταξιοδότησης** σε ευάλωτους πληθυσμούς της υπαίθρου (αγροτών, κλπ) και παροχή **ειδικών ασφαλιστικών κινήτρων** για νέους αγρότες και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού της υπαίθρου
- **ενίσχυση των βασικών υποδομών** (υγεία, παιδεία, συγκοινωνίες, ψηφιακή συνδεσιμότητα) και **ανάπτυξη "έξυπνων" και ευέλικτων υπηρεσιών** σε τοπικό επίπεδο
- αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων οικιστικών αποθεμάτων της υπαίθρου, όπως συμβαίνει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες
- προώθηση της επανατοπικοποίησης της παραγωγής και της ενίσχυσης της τοπικά παραγόμενης προστιθέμενης αξίας, ώστε να δημιουργηθεί ένα βιώσιμο τοπικό παραγωγικό μοντέλο, βασισμένο σε αγροδιατροφικές,

κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες που να συνδέονται με τη γη και τις παραδόσεις κάθε περιοχής

- υποστήριξη νέων αγροτών, αγροτουριστικών πρωτοβουλιών και βιώσιμων start-up σε αγροτικές περιοχές με μέτρα, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ